

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 330/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Владимир Поповић, адвокат из ..., против тужених 1. „NORTH SEA FINANCE“ д.о.о. Београд, ул. Гвоздићева бр. 21, чији је пуномоћник Мирела Катић Бабић, адвокат из ..., 2) „П.А.Т. инжењеринг“ д.о.о. Опово, чији је пуномоћник Дарко Костовић, адвокат из ... и 3) ББ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Мирела Катић Бабић, адвокат из ..., ради откупа акција, вредност предмета спора 35.581.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6410/18 од 12.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 19.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6410/18 од 12.02.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев првотуженог и трећетуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 6410/18 од 12.02.2020. године потврђена је у целости пресуда Привредног суда у Београду П 4875/2017 од 26.09.2018. године којом је у ставу I и II изреке одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да од тужиоца откупе 2.093 акције издаваоца ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, CFI код ESVUFR ISIN број ... по цени од 17.000,00 динара по акцији, што укупно износи 35.581.000,00 динара, као и захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да тужиоцу солидарно исплате износ од 35.581.000,00 динара по основу принудне куповине 2.093 акција издаваоца ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, CFI код ESVUFR ISIN број ... са законском затезном каматом од 27.07.2013. године па до исплате, а обавезан је тужилац на накнади трошкова парничног поступка првотуженом и трећетуженом у износу од 551.250,00 динара и друготуженом износ од 418.500,00 динара. Ставом другим изреке наведене другостепене одлуке одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију првотужени и трећетужени су оспорили ревизијске наводе и предложио да се ревизија тужиоца одбије као неоснована, а трошкове ревизијског поступка је опредељено тражио.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 72/11..18/20) Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Нису основани ревизијски наводи о томе да је побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 396. Закона о парничном поступку, јер у другостепеној одлуци нису оцењени, односно нису дати јасни и разумљиви разлози и жалбеним наводима. Другостепени суд је у поступку по жалби ценио наводе који су у њој садржини и које је сматрао релевантим, при чему у случају да прихвата утврђено чињенично стање и примену материјалог права из првостепене пресуде није био у обавези да детаљно образлаже своју одлуку, према члану 396. ст. 2. Закона о парничном поступку. Такође, оваквим ревизијским наводима се по садржини суштински указује да су нижестепене одлуке захваћене битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку. Таква битна повреда не представља дозвољени ревизијски разлог предвиђен у члану 407. Закона о парничном поступку, због чега наводи ревидента у том делу нису од утицаја у ревизијском поступку. Нису основани ни ревизијски наводи у делу којим се указује на погрешну оцену Извештаја Комисије за хартије од вредности од 20.02.2018. године и Извештаја Комисије за Хартије од вредности Британских девичанских острва од 10.07.2017. године. Такви ревизијски наводи по садржини представљају указивање да је побијана одлука захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. Закона о парничном поступку, а у вези са чланом 8. Закона о парничном поступку. Међутим, другостепени суд је одлуку засновао на чињеничном стању које је првостепени суд утврдио оценом доказа, па нема такве битне повреде поступка пред другостепеним судом, јер докази нису били изнова цењени у поступку доношења одлуке која се побија ревизијом.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је акционар привредног друштва „ПЛАНУМ“ а.д. Београд и то тако што је власник 2.093 обичних акција СFI код ESVUFR ISIN број ... . Тужилац у својству акционара тужбу заснива на тврдњи да тужени својим заједничким деловањем које се остварује кроз скупштину друштва приликом доношења одлука, као и међусобном повезаношћу капитал учешћем, управљају привредним друштвом „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, те да се стога све акције тужених морају посматрати у њиховој укупности, због чега би били испуњени услови за објављивање понуде за преузимање акција, а што тужени нису учинили. Према записницима скупштине акционара ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд од 27.06.2013. године, као и од 30.06.2014. године и од 30.06.2015. године произлази да је предлог Одлуке за избора члана одбора ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд изнео ВВ, суоснивач туженог другог

реда, док је за овај предлог гласао првотужени као највећи акционар, док је потом уследио предлог за члана надзорног одбора ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд који је дат од стране суоснивача туженог другог реда ГГ, а за који предлог су гласили сви тужени, као и да је постојао предлог одлуке за избор чланова надзорног одбора који је дат од стране пуномоћника првотуженог, а за који су опет гласали сви тужени. Према јединственом регистру акционара ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд на дан 07.07.2016. године акцијски капитал овог привредног друштва чиниле су 414.110 акција подељених на 591 акционара. Од тога првотужени поседује 103.274 акције, односно 24.93878% укупне емисије, друготужени поседује 45.553 акција, односно 9.79281% укупне емисије, док трећетужени поседује 1.047 акција, односно 0,25283% укупне емисије. Трећетужени је у АПР уписан и као један од 9 оснивача друготуженог и по том основу поседује 11,11% удела у капиталу друштва. У вези са представком тужиоца код Комисије за хартије од вредности на седници одржаној 23.02.2018. године усвојен је извештај којим се констатује да не постоје околности које указују на заједничко деловање тужених.

На темељу тако утврђених чињеница нижестепени судови налазе да то што су тужени својим гласовима изгласали одлуке на седницама скупштине ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд одржаним дана 27.06.2013. године, 30.06.2014. године и 30.06.2015. године сама за себе не ствара претпоставку њиховог заједничког деловања, будући да такве одлуке нису донете само њиховим гласовима. Указују и да је на овим седницама постојао само један предлог одлуке поводом којих није било дискусије и на којима је присуствовао и сам тужилац, због чега гласање тужених не може бити квалификовано као резултат међусобног договора који би довело до успостављања обавезе туженог на објављивање понуде за преузимање. Сматрају и да је без утицаја постојање сопствених акција ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, с обзиром на то да се проценат учешћа у акционарском капиталу емитента искључиво цени према броју акција исте класе у укупном броју емитованих акција исте класе. У односу на повезаност тужених путем капитала, нижестепени судови сматрају да се о томе не може извести несумњив закључак, будући да у односу на власничку структуру циљног друштва избор трећетуженог за члана његовог надзорног одбора не представља резултат заједничког деловања. Овакво становиште нижестепени судови заснивају на томе што првотужени и трећетужени нису повезани радноправним, статусноправним или имовинским везама, док висина удела трећетуженог у капиталу друготуженог не омогућава никаква управљачка, нити контролна овлашћења.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да нису испуњени услови за објављивање понуде за преузимање акција од стране тужених услед њиховог заједничког деловања, односно за принудни откупа акција тужиоца, због чега је ваљало одбити тужбени захтев.

Ревизијом тужиоца оспорава се изнето становиште нижестепених судова. По наводима ревидента нижестепени судови не праве разлику између стварних и регистрованих власника, те су у том погледу стварни власници ВВ и ДД који су стварни власници и предузећа ЂЂ са ... који има удео од 23% акција ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, па су тиме повезани са првотуженим, иако ова лица нису обухваћена тужбом. Сматра да је једини циљ оснивања друготуженог био заједничко деловање руководиоца ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, као и да нижестепени судови погрешно

примењују чл. 4. ст. 4. и чл. 5. тач. 2. ЗОПАД из разлога што изједначавају проценат акција и гласачка права. Указује и да је погрешно примењен чл. 4. ЗОПАД у поступку доношења нижестепених одлука у односу на то што је трећетужени уједно и члан надзорног одбора ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, као и на то што је погрешно примењено правило о временском важењу означеног прописа у односу на дефиницију заједничког деловања.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе тужиоца.

Према члану 6. ст. 1. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 107/2009 и 99/2011) у тренутку када акционар непосредно или посредно, самостално или заједнички делујући, стекне акција са правом гласа циљног друштва тако да заједно са акцијама које је већ стекло пређе праг од 25% акција са правом гласа циљног друштва он има обавезу и да објави обавезујућу понуду за преузимање акција. Уколико то, ипак, не учини, сваки акционар таквог циљног друштва може судским путем захтевати да се проведе откупа акција с правом гласа, а под условима према којима је морала бити објављена понуда за преузимање, сходно члану 41б. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 107/2009 и 99/2011).

У конкретном случају, захтев тужиоца за откуп акција опредељен је управо у вези са заједнички деловањем тужених којим је остварен контролни праг који оправдава објављивање обавезујуће понуде за такав откуп. Правни стандард заједничког деловања испуњава се садржином члана 4. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 107/2009 и 99/2011) и то тако што оно може бити претпостављено или доказано. Постојање заједничког деловања може бити доказано и у тој ситуацији морају се утврдити постојање два или више лица која сарађују међусобно или са циљним друштвом на основу споразума, изричитог или прећутног, усменог или писменог, чији циљ може бити стицање акција са правом гласа, усклађено остваривање права гласа или спречавање другог лица у спровођењу поступка преузимања. У општем смислу постојање претпостављеног заједничког деловања своди се на испуњеност одређених околности који овоме воде и то у виду лица која повезују околности у вези са стицањем акција, чланови управног и надзорног одбора друштва која делују заједнички, чланови управног надзорног одбора са друштвима у којима врше наведене функције или лица која су на скупштини циљног друштва предлагала именоване или разрешење чланова управног или надзорног одбора или друге одлуке за чије је доношење потребна квалификована већина присутних гласова. Такође, сматраће се да физичка и правна лица делују заједнички и кад једно од њих, посредно или непосредно, контролиште друго или друга правна лица, односно уколико има 25% или веће учешће у основном капиталу правног лица, посредно или непосредно има 25% и више гласачких права на скупштини акционара правног лица, право управљања или посредно или непосредно преовлађујући утицај на вођење послова и доношење одлука.

Имајући то у виду, чињенично стање засновано на доказима у списима не указује на постојање заједничког деловања тужених, а у границама разлога опредељених тужбом, како то правилно закључују нижестепени судови. Једнако гласање за одлуке о избору чланова надзорног одбора од стране тужених које нису ни били њихов заједнички предлог не указује по аутоматизму на споразум о заједничком деловању. Такође, околност што је треће тужени власник 11,11% удела у

друготуженом не указује на претпостављено заједничко деловање из разлога што не учествује у управљању овим привредном друштвом, нити превазилази контролни праг учешћа у капиталу.

Неосновано се ревизијом указује да је одлука донета уз погрешну примену чланова 4, 5. и 6. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 107/2009 и 99/2011). Указивање да одређена физичка лица представљају стварне власнике првотуженог, поред тога што немају основа у расположивом чињеничном стању у списима, није од утицаја будући да у односу на ова лица постојање заједничког деловања ревидент изводи у односу на њихово управљање са предузећем „ЂЂ“ ..., као акционаром ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд, иако овај акционар није обухваћен тужбом. Испитивања заједничког деловања првотуженог и предузећа „ЂЂ“ ...не може бити предмет у судском поступку у којем означи субјекти нису заједно учесници.

Погрешне примене наведених одредби не може бити ни у односу на наводе ревидента о разлозима због којих је друготужени основан као привредно друштво. Разлози оснивања одређеног привредног друштва могу бити многи, али се услови постојања заједничког деловања акционара у смислу остваривања контролног права и обавезе објављивања обавезујуће понуде ради откупа акција морају се доказати. Повезаност кроз капитал или органе управљања између тужених у границама расположивог чињеничног стања у списима изостаје, све како би се остварила претпоставка о постојању њиховог заједничког деловања. При томе, на остваривање ове претпоставке није од утицаја евентуално заједничко деловање циљног привредног друштва - ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд и сваког од тужених појединачно, већ само повезаност између тужених у својству акционара циљног привредног друштва.

Ревизијски наводи нису релевантни ни у делу којима се погрешна примена материјалног права опредељује тако што се указује на потребу разликовања процента акција и гласачких права у смислу оцене заједничког деловања. Овакви наводи ревидента суштински се свode на то што се постојање заједничког деловања тужених морало ценити у односу на њихова гласачка права у циљаном друштву - ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд. Међутим, према члану 4. ст. 4. и 5. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 107/2009 и 99/2011) постојање заједничког деловања акционара везује се то што један од њих располаже 25% гласачких права на скупштини у другом акционару циљног привредног друштва. Тиме је потребно да један од тужених располаже са 25% и више гласачких права на скупштини другог акционара како би се остварила међусобна контрола. Овај услов према утврђеном чињеничном стање није остварен, а ревидент погрешно везује примену наведених одредби у односу између сваког од тужених појединачно и циљног привредног друштва.

Исто тако, функција коју трећетужни има у циљном друштву не оправдава примену члана 4. ст. 2. тач. 3. Закона о преузимању акционарских друштава („Сл. Гласник РС“, бр. 107/2009 и 99/2011). Услов примене означеног правила о претпоставци заједничког деловања акционара претпоставља да један од њих у другом има својство члана управног или надзорног одбора, а не у циљном друштву. Следи да то што трећетужни има положај у надзорном одбору у ГП „ПЛАНУМ“ а.д. Београд није од утицаја, будући да такво својство нема у односу на првотуженог и

друготуженог у односу на које се тужбом изводи теза о постојању заједничког деловања.

Без утицаја су ревизијски навод о погрешно примењеном правилу временског важења прописа о преузимању акционарских друштава, с обзиром на то да су нижестепени судови у поступку доношења својих одлука применили релеватни Закон о преузимању акционарских друштава.

То су разлози због којих је Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

На основу овлашћења из члана 165. став 1. Закона о парничном поступку у ставу другом изреке одбијен је захтев првотуженог и трећетуженог за накнаду трошкова поводом одговора на ревизију, јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа, судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић